

EMIGRACIJA — NAROD

NEDAVNO je bilo objavljenih nekaj izgovorov, ki jih čujemo tu in tam v pogledu sedanjega Narodnega Odbora, njegove ureditve in oživiljene akcije.

Ni dolgo tega, ko smo spet čuli glasove, da je v emigraciji vendar skoro nemogoče izvesti kakšne splošne volitve za Narodni odbor, češ da niso vsi begunci še stalno naseljeni, da vojaški upravitelji prepovedujejo vsako politiko onim, ki so v taboriščih, da volitve ne bi mirno potekale, da bi oblastem prerekanje prišlo na uho, da na splošno vse države prepovedujejo politiziranje tujih narodnosti za kakršnekoli interese tujih dežel, itd.

Toda to so in ostanejo izgovori. Ves problem je treba namreč spet zagrabiti v jedru.

Slovenska emigracija kot taka svojega lastnega političnega odbora v emigraciji ne potrebuje. Noben naš politični odbor za emigracijo samo kaj političnega ne more narediti. Begunci potrebujemo svoje kulturno-socialne ustanove, svoje strokovne organizacije, sindikate, itd. To delno že imamo. Tam, kjer smo volili in si svoje zastopnike sami svobodno izbrali — smo ubrali pravo in dobro pot. Tam, kjer so bile takšne ustanove diktirane ali pa sestavljene v zaključnih družbah brez odgovornosti skupnosti, so bile redno predmet ostrih kritik in nezadovoljstva.

Iz vsega tega je zato nesmisel, da bi slovenska emigracija volila svoj politični forum. Slovenska emigracija kot celota bi že pred leti morala voliti Slovenski socialni odbor. Tega tedaj, ko bi bilo potrebno in ko prav gotovo ne bi naletelo na nasprotovanje oblasti, če bi vso politiko pustili ob strani, — nismo doživeli.

Potreben pa je slovenskemu narodu svoboden političen forum, ki bo pred svetom branil slovenske pravice in kazal na slovenske probleme. Tak forum more danes delovati samo v svobodnem svetu,

torej v emigraciji. Delovati ne more za emigracijo, mora pa za ves slovenski narod, katerega večina ječi pod komunistično strahovlado.

Zato tudi tak Narodni odbor ne more biti niti zgolj izraz političnih stremeljenj ali pogledov nekaterih emigrantskih političnih skupin, niti ne odraz predvojne diktature, ki je tako ali tako vedla nezadovoljne množice v revolucijo. Narodni odbor v svobodnem svetu mora biti izraz vse svobodne narodove "duše", od danes in včeraj. Kdor bo z resnično dobro voljo ocenjeval dogajanja v slovenskem narodu recimo vsaj zadnjih deset let, če že ne več, bo moral ugotoviti številne duhovne, politične in tehnične stopnje razvoja, ki je šel vedno naprej, ki je opuščal staro preživelost, ki je iskal novih poti, postavljajal nove ugotovitve, nove ideje, nove poglede in tudi nove ljudi. S tem ne trdimo, da je bilo vse zanič, kar je bilo prej. Trdimo pa, da še zdaleč ni vse zanič, kar je kasneje nastalo in obstalo. Nasprotno: če je staro propadlo z revolucijo, je le dokaz, kako zelo nesodobno je bilo, kakšno nezadovoljstvo je vzbujalo, da se je narod oprijel poslednjega sredstva — upora. To pa je gotovo najslabša legitimacija staremu.

Slovenski narod v domovini govoriti ne sme in ne more. Njegova emigracija je maloštevilna. Zato nam že same prilike narekujejo, da bomo skrbno med to maloštevilno emigracijo poiskali vse tiste pozitivne činitele, ki so si s političnim ali drugačnim javnim delom ustvarili svoj glas, dokazali smisel za narodne probleme in občutili resnost dobe, ki zahteva od nas dela.

Na ta način bomo v danih prilikah mogli zbrati nekakšno narodno zastopstvo, ki naj nato upošteva vaje vse slovenske zgodovine od včeraj in danes izdela slovenski program za jutri in si izbere svoj izvršilni odbor za delo v svobodnem svetu.

J.

SLOVENSTVO — EDINA REŠITEV

V DOMOVINI so se nacionalizmi razvili do neverjetnih razmerij. Že pred vojno, zlasti pa še od leta 1941 dalje, so pokazale izkušnje, da v predvojni Jugoslaviji ni bilo mogoče ustvariti edinstvenega jugoslovanskega naroda z jugoslovansko državno miselnostjo, ki bi združevala vse svoje raznolike komponentne nacionalizme. Današnja Jugoslavija je zato ubrala drugo pot: izravnala je položaj vseh narodov napram državni celoti, priznala je celo poseben makedonski narod in potem posameznim nacionalnim skupinam dala, po sovjetskemu vzorcu, fitivno kulturno avtonomijo ter celo neke vrste suverenost. Združila pa jih je v vrhovni politični oblasti predstavnikov KPJ.

Niti bivša niti sedanja Jugoslavija se nista izkazali sposobni dati narodom tisti minimum, ki je potreben za normalni narodni razvoj. Predvojna Jugoslavija, kakršna je bila, ni bila dovolj trden element stabilnosti vsled trošenja energije v notranjih bojih. Rezultat te nestabilnosti se je pokazal v razpadu njenih alians (Mala Antanta, Balkanski Sporazum) na zunanjepolitičnem, a propad države same na notranje-političnem polju. V današnji Jugoslaviji je nacionalna ideja edini element narodnega življenja, ki ga komunizem ni mogel zlomiti. Ta nacionalna ideja je slovenska, hrvaška, srbska in sedaj tudi makedonska. Ti nacionalizmi so se za časa vojne razvili pri Hrvatih in Srbih do šovinizma in še danes teže v tisti smeri, čeprav so preganjani kot taki z ostrimi

sankcijami posebnega zakona o rasni mržnji. Po vesteh iz domovine imajo ti nacionalizmi zelo ugoden teren med Titovimi komunisti samimi: slovenski titisti se pritožujejo nad hrvaškimi, srbskimi, črnogorskimi; hrvaški titisti niso zadovoljni s srbskimi, črnogorskimi; srbski spet ne vidijo mnogo koristi od makedonskih, itd. Jugoslovanski kominformisti so slej ko prej ostali internacionalistični brezdomci in slepe lutke v rokah moskovskega imperializma.

Jugoslovanski politiki v emigraciji do danes niso uspeli priti do nekega sodelovanja na osnovi jugoslovanske nacionalne misli ali državne tradicije. Niso uspeli združiti se niti na edini skupni osnovi, ki je trenutno aktualna: v borbi zoper sedanji diktatorski režim v Jugoslaviji.

Mogoče je, da je enaka skupna usoda v domovini trenutno ublažila te med vojno zaostrene nacionalne antagonizme, vendar je težko verjetno, da bi bila danes Jugoslavija kot državna koncepcija ali celo kot nacionalna ideja edina rešitev tega problema. Zapadne velesile so danes še zagovornice jugoslovanske miselnosti, vendar se v novem času že pojavljajo politične osebnosti, ki začnejo misliti, da bi morda ne bilo pravilno vsiljevati kot rešitev neko tezo, ki se svobodno in spontano ni mogla uveljaviti, in ki smatrajo, da mora ta problem ostati odprt za reševanje v bodočnosti, ko bodo prizadeti narodi mogli svobodno povedati svoje mišljenje. Pri reševanju tega vprašanja bodo Slovenci samo eden od štirih faktorjev. Pri

izglajevanju sporov med ostalimi jugoslovanskimi partnerji, pri katerih niso v ničemur sodelovali, pa Slovenci sploh ne bodo imeli odločevalnega, temveč na žalost samo posvetovalni glas.

In kaj, če se ostali partnerji ne pogode? Ali naj se v tem slučaju Slovenci vnovič znajdemo pred strašno praznino in brez lastnih idej? Ali naj zopet prepustimo tujcem, da nam oni krojijo našo usodo?

Zaključek sledi sam: **Slovenci se morajo tako organizirati na osnovi slovenske nacionalne individualnosti, formulirati svoj nacionalni program in študirati, kako naj se slovenske narodne težnje spravijo v sklad s politično taktiko zapadnih velesil.**

V današnjem stadiju protikomunistične borbe Zapad nima v pogledu bodoče ureditve Evrope še nikakršnih konkretnih načrtov. Sem ter tja se sicer že slišijo razna namigavanja, oprezne obljube in kombinacije, toda te so le odraz trenutnih potreb in taktike. Konkretnejši načrti in resnejše kombinacije se bodo pojavile šele pred samo osvoboditvijo izpod komunističnega terorja.

Naloga emigracije obstoji predvsem v sedanjem studiju najboljših rešitev ter v propagiranju v zato primernem času one, ki bo v danih okoliščinah

optimalna za slovenski narod. Vedno in povsod pa je treba vplivati pri zaveznikih na formulacijo za Slovence najugodnejših kombinacij že sedaj.

Rekli smo že, da teče življenje naprej. To velja ne samo za slovensko politično emigracijo, temveč tudi za narod doma. Računati moramo z novimi faktorji, ki jih je prinesla vojna in povojno stanje: industrializacija je povročila odhod kmečke mladine v mesta, splošna pauperizacija je posledica spremembe socialne strukture, itd. Predvsem pa moramo računati z novimi načini mišljenja, novimi kriteriji, novimi ocenami dobrin. Naloga emigracije je študirati to problematiko, ki izvira iz globokih revolucionarnih izprememb v domovini.

Vsekakor se moti, kdor misli, da bodo stari politiki-emigranti kar avtomatično spet prevzeli vodstvo v osvobojeni domovini. Domovina bo verjetno sama dela novih ljudi z novimi idejami in programi. V koliko bo domovina delila vodstvo z emigracijo, leži na slednji sami.

Emigracija mora biti ustvarjalec novih moči, ki bodo spona med domovino in Zapadom v času kritičnih trenutkov splošnega kaosa po osvoboditvi. Emigracija bi morala delati za narod, ne pa čakati, da se vrne domov in nad njim zavlada.

Dr. M.O.

“SLOVENIJA” — SEDAJ V U.S.A.

KOT PRILOGA “Ameriške Domovine” je 5. januarja izšla 1. številka štirinajstdnevnik “SLOVENIJA,” glasila slovenske katoliške skupnosti. Naslov: Prof. Vinko Lipovec, 447 East 156 St., Cleveland 10, Ohio, USA.

Uvodno besedo je napisal predsednik Slovenske Ljudske Stranke in predsednik sedanjega Slovenskega Narodnega odbora dr. Miha Krek. Namen lista je obeležen v odstavku:

“Sodimo, da je sedaj prišel čas, ko moramo za narodno politična vprašanja imeti posebno glasilo. Sodimo, da je prišel čas, ko bo mogoče prav o teh najbolj živo pekočih stvareh sedaj in v bodoče več napisati, več govoriti in jasneje povedati. Za vse to naj bi bil ta novi list na razpologo. Sodimo, da je treba prav v teh stvareh sproti pojasnjevati, se sproti obveščati in sproti graditi enotnost mišljenja in ravnanja vseh katoliških slovenskih beguncev.”

“Uredništvo bo skušalo biti najliberalnejše in dalo mesta vsakemu mnenju in vsaki zanimivosti, ki bi mogla pomagati k graditvi in kristaliziranju najboljšega mnenja, najboljše uporabe sredstev in najboljših poti k cilju: v svobodno, demokratično Slovenijo. Bo pa list ostal glasilo slovenske katoliške skupnosti, odklanjal kar ji nasprotuje in zavračal, kar bi ji moglo le škodovati in motiti slogo med nami.”

Dr. Miha Krek navaja v uvodniku, da je “Slovenija” nadaljevanje “Slovenije” iz Münchena v Nemčiji. — Münchenska “Slovenija” je med drugim zapisala v svojem programu: “Naša pozitivna narodna postavka v emigraciji je naš narodni odbor s predsednikom dr. Krekom. Naša enotnost in strujenost za tem predstavništvom nam bo dala ugled pred drugimi narodi, bo pa tudi naše najboljše jamstvo, da bomo kdaj dosegli naše narodne cilje. Kakor pa je potrebno, da se vsi Slovenci zbiramo okrog svojega narodnega predstavništva, prav tako pa bi se moral ta na splošno in iskreno željo z vedno večjo dejavnostjo in sposobnostjo uveljavljati med nami in v svetovni javnosti. Potrebno bi bilo, da udeležene stranke revidirajo sestav tega odbora, potrebno bi bilo, da se pritegnejo v odbor in k sodelovanju tudi predstavniki širokih krogov slovenske mladine, ki se je v vojni in po vojni izkazala v svoji

★ ★ ★

Slovenski kulturni razvoj v predvojni Jugoslaviji. — V nekem listu, ki je sicer organ neke samoslovenske skupine, sem našel sledečo statistiko:

“Število nepismenih v jugoslovanski Sloveniji junija 1937: 1,86%.

Društva: L.1938 je bilo na istem področju 6.041 društev z 2.197 odseki, 1.107 društvenimi domovi in z nad 300.000 knjigami v društvenih knjižnicah.

Knjižnice: 2.642 z 1,589.878 knjigami. V istem letu so si bralci izposodili 1,403.278 knjig.

Prireditve: leta 1938 na istem področju: 4.351, od tega 2.744 dramskih, 233 koncertov, 606 akademij in proslav, 325 športnih prireditev, 28 izrednih lutkovnih predstav, 301 izreden film, 117

neustrašeni in često krvavi borbi za narodne ideale. Tako narodno predstavništvo bo imelo mnogo večji ugled in oporo v vseh emigrantskih krogih. Za njim bo stala strnjena emigracija in zaslužjena domovina.

Slovenska emigracija mora postati dejavna na vseh poljih, na političnem, kulturnem in gospodarskem. Ona ne sme spati spanje pravicnega, ne sme biti jalova.”

Od časa, ko je “Slovenija” zapisala te besede, je poteklo komaj eno leto. Toda takrat še ni bila glasilo pristašev dr. M. Kreka.

NEKAJ Odstavkov iz 2. STEV.:

“**N**AŠA zahteva je, da se vse slovensko ozemlje to je ono ozemlje, kjer je pretežna večina prebivalstva slovenska, in ono ozemlje, ki iz gospodarskih in zgodovinskih razlogov spada k Sloveniji, združi v državi Sloveniji.”

“Ker izhaja v demokratični državi vsa oblast —zakonodajna, sodna in izvršna—iz ljudstva, je na tem ozemlju slovenski narod edini, ki suvereno odloča sam in po svojih na svobodnih in tajnih volitvah izbranih zastopnikov o svoji ustavi, zakonih in vladi. Demokratična mora biti javna uprava od vrha do tal, od najnižje, recimo občinske, pa do najvišje državne ustanove in oblasti.”

“Mi vemo, da ni bilo vse prav v Jugoslaviji. Mi bi želeli že v naprej izločiti, kar ni bilo prav. Vemo pa, da je Slovenija v dobrih 20 letih Jugoslavije napredovala tako kot nikoli prej. Nihče ni resno ogrožal slovenske narodne samobitnosti.”

“Kako se bomo mi in drugi včlenili v novo evropsko federacijo, bo zaviselo od dogovorov in sporazumov. Nikoli pa ne smemo pozabiti in prezirati tega, kar so nas učili največji Slovenci in kar so tudi zgodovinska dejstva potrdila, da je za naš narod povezanost in sodelovanje z južnoslovanskimi brati z gospodarskih in narodno političnih razlogov očitno najkoristnejše.”

Klic Triglava bi pri tem opozoril še na to, da je povezanost in sodelovanje možno iz Ljubljane skozi Zagreb v Beograd in ne preko Zagreba v Beograd!

izrednih predavanj ter 7 umetniških razstav. Vštete niso redne predstave gledališč, kino podjetij, redna predavanja društev in ljudskih vseučilišč.

Mohorjeva družba sama je razdelila to leto 1/4 milijona knjig.

Slovenski radio je imel 19.406 naročnikov. Izhajalo je 245 časnikov in časopisov—leta 1919 samo 87.

Od leta 1919 do 1938 je izšlo 12.775 publikacij ali povprečno 638 na leto ali skoraj dve na dan.

Leta 1919 smo dobili slovensko vseučilišče —čeprav s še nepopolno medicinsko fakulteto, leta 1937 pa Slovensko akademijo znanosti in umetnosti. S tem smo postali po svojih kulturnih ustanovah enakopravni z ostalimi narodi.”

KULTURA S PASNIKA

“SLOVENSKI poročevalec” se pritožuje nad neodgovornostjo in nezanimanjem krajevnih ljudskih odborov za ljudsko prosveto in pravi: “Mnogokje se skušajo krajevni ljudski odbori celo okoriščati z delom izobraževalno umetniških društev. Tako je dal KLO Guštanj, kot upravnik Ljudskega doma, dvorano in oder v uporabo kulturnoumetniškemu društvu pod težkimi pogoji, da vzdržuje samo celotno stavbo, povrh pa še plačuje posebno najemnino, ali v Zg. Kungoti, kjer si je prosvetni aktiv s težavo nabavil dostojno opremo in nabavil tudi dovolj stolov, pa s to opremo ravna razni neodgovorneži tako, da ima ta aktiv že skoraj same razvaline in mu manjka že nad polovico stolov, čeprav je tik dvorane pisarna krajevnega ljudskega odbora, ki proti takemu vandalizmu nič ne ukrene. V mnogih primerih so krajevni ljudski odbori spremenili prosvetne dvorane—v skladišča za koruzo, jabolka in druge poljske pridelke. Kulturni Slovenec se mora zamisliti nad takim početjem še zlasti zato, ker vidi, da si drugod, kot n.pr. v St. Ožbaltu ob Dravi zaveden vaški aktiv požrtvovalno gradi svoj kulturni dom iz starega hleva . . .”

Toda “Slovenski poročevalec” se neupravičeno čudi nad kulturnostjo krajevnih ljudskih odborov, kajti propagira n.pr. sledeče:

“V krajevnem ljudskem odboru Zgornja Bistrica kandidira precej mladine. Med njimi je tudi mladinec Dušej Jože, član okrajnega komiteja LMS.

Otroška leta so mu hitro minila na obširnih pašnikih. Vojna je prišla in z njo je nehala tudi Jožetovo pastirovanje. Dvajset let star se je pridružil partizanom . . .”

Po vojni je bil 1946 leta demobiliziran in “Slov. poročevalec” nadaljuje:

“V mladinski organizaciji je potem z vsemi silami prijel za delo. Poleg političnega dela je skrbel tudi za dvig proizvodnje same in je organiziral osem mladinskih proizvodnih brigad, od katerih tri presegajo dnevno normo za 10%. Jože je dober mladinski aktivist, pomaga tudi pri odkupih, pri mobilizaciji delovne sile in utrjevanju množičnih organizacij na terenu.”

Kaj “odkupi,” “mobilizacija delovne sile” in “utrjevanje množičnih organizacij” ter mladinske “proizvodne brigade” pomenijo, pa vedo posebno dobro oni, ki se tov. Jožetu niso uklonili . . . In iz takih ljudi se sestoje krajevni ljudski odbori, ki imajo o kulturnoumetniškem delovanju prav toliko pojma kot o funkcijah krajevnega odbora, ki naj bi predstavljal nekdanje županstvo.

SUROV NAPAD NA MIROLJUBNE SOVJETSKE DRŽAVLJANE

BUDIMPEŠTA. januarja 1950.—Vsem nam je še živo v spominu odvratni incident, ki se je pripetil preteklo nedeljo, ko se je mudila v našem mestu skupina sovjetskih državljanov. Namesto da bi se ti sovjetski ljudje počutili pri nas kakor gospodarji v svoji hiši, so bili izpostavljeni surovemu napadu nekaterih izrodov.

Zavedajoč se svoje zgodovinske dolžnosti, madžarske oblasti niso zadovoljne s kozmopolitskim tolmačenjem, češ da je bil to slučaj, temveč odkrivajo globljo povezanost tega dogodka z mednarodnim imperializmom, t.j. z Jugoslavijo.

Omenjena afera je sedaj pred vrhovnim sodiščem, ki polagoma odgrinja tenčico s te mahinacije. Stroga obsodba bo odgovor vsem reacionarjem izven Sovjetske zveze, da v Madžarski nihče ne more žaliti socializem, ne da bi bil kaznovan.

Glavni obtoženec Marijaš stoji pred sodniki. Je visoke rasti, srednjih let z nizko moralo. Zvit kakor je, spretno uporablja taktiko navneža, kar se je videlo pri izpraševanju njegove vesti.

Sodnik: Ali se zavedate svoje krivde?

Marijaš: Ne, ker sem bil . . .

Sodnik: Ne zavedati se izvršenega zločina se pravi, da ste moralno propadeli. Povejte nam, kdo vas je nagovarjal na ta napad!

Marijaš: Kiš Ferenc! Tekel je poleg mene in mi venomer klical: “Napadi! Udari!”

Sodnik: Tudi vi niste mislili na socializem, na interese svoje domovine, temveč ste poslušali tega provokatorja in napadli sovjetske državljane!

Marijaš: Da, tovariš sodnik . . .

NI VSE ZLATO, KAR SE SVETI

Na konferenci ministerstva za trgovino in preskrbo so obtožili praktično vse tekstilne tovarne v Sloveniji, da so “pokazale slab odnos do potrošnikov.” Ta odnos se zrcali v sledečih “napakah”: Tovarna volnenih in vigozne (iz odpadkov) izdelkov Maribor, tekstilna tovarna Št. Pavel pri Preboldu, Združene tovarne svile Maribor, tovarna nogavic Polzela, “Volna” v Laškem in tovarna konfekcije v Šoštanju so dobavljale blago presvetle barve ali celo neenakomerno barvano, tako, da so se različni odtenki iste barve menjavali na vsakega pol metra. “Volna” je izdelovala blago za moške obleke v vijoličasti barvi z rdečimi črtami, češ, da ni dovolj barv na razpolago. Namesto bombaža so uporabili stanično volno. Pretirano povdaranje količinske izdelave je potisnilo kvaliteto v ozadje in povzročilo nešteto napak pri tkanju, pletenju in tisku. Pritožbe so padle na račun Industrije bombažnih izdelkov Kranj in Tiskanine v Kranju, mehanične tkalnice v Ptuj in Tekstilne industrije v Rušah. Iz mariborske tovarne, tovarne volnenih izdelkov Majšperk, tovarne dekorativnih tkanin Ljubljana, Tiskanine Kranj, tekstilne tovarne Otoče in Medvode ter MLO Celje pa je prihajalo blago v kosih po 100-120 metrov names-to 30-40, kar pomeni, da je vsaka trgovina dobila na svoje industrijske točke le dva-tri kose, namesto večje izbere krajših kosov. A na blagu so bili vidni madeži zamazanih prstov, medtem ko je bilo blago tako dobro pakirano, da so žebliji, ki so jih zabili v zaboje, prebili še blago obenem.

BODO PLAČALI, KO BODO UGOTOVILI

Po uredbi z dne 21. maja 1948 morajo biti “prostovoljci” za gozdne brigade plačani. Po uredbi pa jim od brutto plače odbijejo izdatke za kuharsko osebje, davek na dohodek, prispevke za socialno zavarovanje in končno še stroške za redno preskrbo v času dela v gozdu, kar pa ostane se izplača na roke

Resnica pa je kajpak drugačna. Onega “čistega” nikjer ni, ker ne morejo ugotoviti, kje si delal, koliko časa in kaj si delal—zaradi dobre kontrole. Tako premestijo delavca iz ene v drugo brigado, povsod dela po nekaj dni, da bi ga pa kdo registriral, pa se nihče ne zmeni. Važna je le številka v brigadi. Okrajni odbor kajpak “pokasira čisti ostanek” in ko “ne more” ugotoviti, komu ga je treba izplačati, ga porabi v “druge svrhe.” Tako se je zgodilo s 100.000 dinarji v blagajni okrajnega odbora OF Novo mesto.

Sodnik: Dovolj! Tedaj ste, po pripovedovanju priče, zamahnili z nogo?

Marijaš: Da, tovariš sodnik!

Sodnik: In zabili gol v sovjetsko mrežo?

Marijaš: Da, tovariš sodnik!

Sodnik: Torej po vaši krivdi je socialistični šport doživel poraz!

Marijaš: Tovariš sodnik, jaz nisem hotel . . . toda desna zveza Kiš Ferenc je nenehno govoril—napadi, streljaj! — in jaz sem podlegel sovražni propagandi . . . Seveda mi je pomagal tudi krilec Seleši . . . Lepo mi je podajal žogo na noge in me tako provociral . . .

Sodnik: Torej vedeli smo, da je bila vsa ta protisovjetska demonstracija organizirana. Imate še kakšno pripombo?

Marijaš: Tovariš sodnik, svojo napako sem hotel pozneje popraviti s tem, da bi dal avtogol, toda naš vratar je žogo ubranil . . .

Sodnik: Torej tudi vratar! Vsi ste vohuni, sovražniki!

Tožilec: Slavni sodniški zbor! Nedvomno je, da imamo pred seboj enajstorico nevarnih protisovjetskih saboterjev, katerih glavni namen je bil, da pred svetom kompromitirajo socialistični šport. Prav gotovo, da izvira vsa zadeva iz Jugoslavije, ki je že v Raikovem procesu pokazala svojo pravo podobo.

Ta majhni dogodek s sodišča dovolj jasno potrjuje vse naše slutnje: Jugoslovani so podkupili nekaj prodanih duš in organizirali zaroto proti

socializmu, zaradi česar je rusko moštvo izgubilo nogometno tekmo v Budimpešti.

V imenu mednarodne proletarske solidarnosti

★ ★ ★

(Prednji sestavek je bil objavljen v jugoslovanskem "Ježu" in ga je ponatisnil "Slovenski poročevalec" 15. jan. 1950. Objava sestavka nazorno kaže današnje razmerje med Titovino in Sovjetsko zvezo. Pred dvema leti bi avtor takega sestavka

zahtevalo najstrožjo kazen za imperialistične sluge, ki so zabredli v šovinizem in zaradi enega gola izdali nepremagljivi veliki ruski šport.

zginil brez sledu v žrelu OZNE. Kaže pa tudi—zakaj Zapad smatra za potrebno, da podpre Tita. V tem pa je za vse jugoslovanske antikomuniste nevarnost, da jih Zapad izpregleda.—op. ur.)

"S SILO, CE BO TREBA . . ."

WASHINGTON. — Prezident Truman je imel 22. t.m. dva govora na obletnico rojstva predsednika George-a Washingtona. Med drugim je dejal:

Nadaljevali bomo z iskanjem možnosti za sklenitev sporazuma, ki bo uspešno vzpostavil nadzorstvo nad atomskim orožjem. Smatramo, da je Organizacija ZN oni forum, kjer mora priti do takega sporazuma.

USA in ostali svobodni narodi morajo biti pripravljene uporabiti silo proti smrtno-nevarnim napadom komunizma. Tudi Washington je vedel, da se včasih ni mogoče izogniti uporabi sile za obrambo demokracije.

Marsikje po svetu iščejo ljudje boljši socialni red. Zahtevajo več svobode in širše možnosti. Toda ti ideali so ogroženi in komunisti so njihovi najvnetejši sovražniki. Komunisti bi radi pridobili ljudi, da se bi pod videzom boljšega življenja odpovedali svoji svobodi. Največja nevarnost komu-

nizma leži v dejstvu, da je orodje oboroženega imperializma, ki hoče s silo razširiti svoj vpliv. Naloga Amerikancev je v bistvu ista kot za časa Washingtona—napraviti demokracijo življenjsko in braniti jo proti vsem njenim sovražnikom.

Toda nam ni pri srcu samo povečanje svobode, pomoči in možnosti našega naroda, marveč se zavzemamo tudi za pravice drugih narodov, da si izbere svoje vlade, izboljšajo življenjski nivo in odločijo, kako bodo živeli.

Naša varnost in napredek sta danes tesneje povezana z napredkom svobode in lastne uprave drugih dežel kot kdajkoli poprej.

Današnji čas je čas nemira in izprememb.

Predvsem pa hočejo ljudje živeti tako, kot se njim zdi prav.

Pojačana zahteva ljudi po neodvisnosti in boljšem življenju stavlja ideale svobode in samouprave pred njihovo največjo preizkušnjo.

KRATKE VESTI

LONDON.—Churchill je predlagal nove razgovore med Velikimi Tremi—Trumanom, Stalinom in angl. ministerskim predsednikom—v pogledu atomskega oboroževanja. — Truman in Attlee sta izjavila, da je za to na razpolago Organizacija ZN. — General Morgan, bivši načelnik UNRRI — ne pomoči DP-jem v Evropi in eden izmed poveljnikov "druge fronte" v zadnji vojni, pa je dejal: "Organizacija Združenih Narodov je mrtva, toda hoče še vedno migati."

WASHINGTON.—Amerika je prekinila diplomatske odnose z Bolgarijo, ker je Bolgarija obtožila vohunstva ameriškega poslanika v Sofiji. — V Budimpešti so obsodili britanskega državljana Edgerja Sandersa na 13 let ječe in Amerikanca Vogelerja na 15 let. Oba sta bila obtožena delovanja proti madžarski državi. Pričakuje se, da bo Amerika prekinila svoje odnose tudi z Madžarsko.

BRUXELLES.—12. marca se bo vršil referendum, ki bo odločil bodočo usodo belgijskega kralja Leopolda, ki se nahaja v Švici. Kralj se je pripravil odpovedati prestolu v korist svojega mladoletnega sina, ako dobi pri referendumu manj kot 55% glasov.

JAVNO MNENJE

Svoboda matere Argentine. — Uredniku Klica Triglava! V 38. št. KT je g. Č.R. objavil citat iz "Svobodne Slovenije" o občnem zboru tamk. Društva Slovencev.

Uverjen sem, da s tem pismom g. Č.R. ni mislil delati očitkov argentinskim Slovincem, združenim v Društvu Slovencev v Buenos Airesu, saj oni gotovo niso krivi, da morajo uporabljati v društvenem življenju tako čudne navade, ki nam v Angliji niti na misel ne morejo priti.

Kaj hočete: drugi kraji — druge navade; žal, zadevajo tudi naše ljudi tam doli.

Zahvaljuje, itd. I.J.

Enakopravnost.—Gospod urednik! V biltnu agencije Avale iz Londona ni bila zanimiva samo tista o plemenih. Mene je presenetila tudi kraljeva božična čestitka. Kralj je namreč čestital božič pravoslavnim Srbom v posebni božični poslanici. Jugoslovanskim državljanom katoliške vere pa je bilo poslano božično voščilo samo iz "Kancelarije Nj. Vel. kralja." Zdi se mi, da je to nekorektnost.

G.N.

WASHINGTON.—Stavka v rudarski industriji lahko povzroči resno krizo v USA. Pomanjkanje premoga je vidno in mnogo tovarov je moralo skrajšati svoje delovne ure.—Ladje s premogom so na poti iz Anglije v USA.

IZID VOLITEV V VEL. BRITANIJI

Laburistična stranka si je priborila 315 sedežev od 224 možnih; konservativci 296, liberalci 9 in drugi 3. En rezultat še ni objavljen, ker se bodo volitve zaradi smrti konservativnega kandidata ponovile 9. marca.

Laburistična večina znaša 7 sedežev. Kljub izjavi predsednika g. Attleea, da bo sedanja vlada nadaljevala z delom, je zelo verjetno, da se bodo volitve zaradi malenkostne večine, ki so jo dobili socialisti, ponovile v jeseni.

Laburisti so imeli v prejšnjem parlamentu 390 poslancev, konservativci 202, liberalci 23, komunisti 2, neodvisni in drugi 23. Po novih volitvah pa je razvidno, da so laburisti izgubili 75 sedežev, konservativci pa pridobili 94. Komunisti niso topot izvojevali niti enega poslanca. Za "tovariše" je od okroglo 30 milijonov volilcev glasovalo samo kakih 100.000 ljudi—kar pomeni, da jih ne bi bilo dovolj niti za zasedbo Wembley Stadionu v Londonu. V boj so poslali 100 kandidatov, pa so vsi razen bivših dveh poslancev izgubili svojo aro, ki znaša £150 na kandidata.

Na volitvah je bilo poraženih sedem dosedanjih ministrov, med njimi tudi Bevinov namestnik g. Mayhew in minister za kolonije g. Creech Jones.

KLIC TRIGLAVA je glasilo demokratskih protikomunističnih Slovencev v emigraciji! Izhaja 15. in 30. v mesecu.

Naročnina znaša: Anglija: 24/- letno, 6/- cetrletno. Plačljivo potom Postal Orderja.

Nemcija: 12/- letno, plačljivo preko prijateljev v C.M.W.S.

USA in Kanada: 3 in pol dolarja letno. Velja za dostavo z navadno pošto.

Argentina: 20 pezosov letno, plačljivo dostavljalcu. Posamezna številka 1 pezos.